

Complexnummer: 517491

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Onze Lieve Vrouwe Geboorte

Aantal complexonderdelen

3

Monumentnummers van complexonderdelen

517492, 517493, 517494

Woonplaats

Uitgeest

Gemeente

Uitgeest

Provincie

Noord-Holland

Locatie van het hoofdobject

Langebuurt 35, 1911 AS te Uitgeest

Complexomschrijving

Inleiding

Rooms-katholiek parochiecomplex O.L.V. Geboorte, bestaande uit een pseudobasilikale KRUISKERK, een PASTORIE en een BAARHUISJE gebouwd in 1884 naar ontwerp van E.J. Margry. Het complex is gesitueerd op een ruim perceel aan de oostzijde van de Langebuurt. De kerk en de aan de zuidzijde aangebouwde pastorie zijn aan de westzijde van dit perceel gesitueerd. Het baarhuisje staat aan de oostelijke rand van het kerkhof dat zich achter de kerk en de pastorie uitstrekt.

Waardering

Het complex van kruiskerk, aangebouwde pastorie en baarhuisje is van algemeen belang uit architectuur- en cultuurhistorisch oogpunt als gaaf bewaard voorbeeld van rooms-katholieke bouwkunst uit het vierde kwart van de 19de eeuw. Het complex heeft situationele waarde vanwege de belangrijke beeldbepalende rol in het dorpsilhouet.

Monumentnummer*: 517492

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	27 december 2000
Kadaster deel/nr	82848/10

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Uitgeest	Uitgeest	Noord-Holland

Locatiennaam	Locatieomschrijving
Uitgeest	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Uitgeest	B			9283

Omschrijving**

Inleiding

Rooms-katholieke pseudobasilikale KRUISKERK O.L.V. Geboorte, gebouwd in 1884 in Neo-Gotische stijl naar ontwerp van architect E.J. Margry.

Omschrijving

Driebeukige pseudobasilikale kruiskerk met aan de oostzijde een vijfzijdig koor en aan de westzijde een vierkante ingangstoren. De kerk telt vijf traveeën en heeft een oostelijk dwarsschip dat nauwelijks buiten de zijschepen uitsteekt. Aan de noordzijde van de toren bevindt zich een rechthoekige doopkapel, aan de zuidzijde een ingangsportaal. Aan weerszijden van het koor bevindt zich een rechthoekige kapel.

De achzijdige torenspits wordt evenals de diverse kappen - het samengestelde zadeldak van schip en dwarsbeuk, de lessenaardaken boven de zijschepen en de zadeldaken en spitsen op de dakkapellen - bedekt met leien in Maasdekking. De nokken worden bekroond met pironen, de nok op de overgang naar de kooromgang heeft een latijns kruis, de torenspits heeft een bekroning met kruis en haan.

De kerk is opgetrokken in rode baksteen gemetseld in kruisverband. Op een aantal constructieve punten is natuursteen verwerkt. Het exterieur wordt verticaal geled door getrapte steunberen, uitgemetselde hoekpartijen en zich in de muurvlakken daartussen bevindende spitsboogvensters. Een uitgemetselde plint, waterlijsten en muizentanden onder de dakgoten vormen een horizontale geleiding. De bijna overal driedelige vensters van het schip bestaan uit twee gekoppelde spitsboogvensters onder een radvenster. Het dwarsschip heeft vergelijkbare vensters in groter formaat voorzien van een omkadering in de vorm van een grote spitsboog. Het koor

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

heeft vijf hoge individuele spitsboogvensters. Alle vensters zijn voorzien van glas-in-lood, geheel of ten dele voorzien van gebrandschilderd glas.

De westtoren bestaat uit drie geledingen van ongelijke hoogte, bekroond door genoemde spits. De eerste bouwlaag bevat de hoofdingang van de kerk. Deze hoofdingang wordt bekroond door een Mariabeeld en bestaat uit een dubbele eikenhouten deur met rijk smeedwerk, onder een spits toelopend bovenlicht met glas in lood. De hogere middelste bouwlaag bevat een meerdelig spitsboogvenster met in de top een geïntegreerd radvenster. De derde hoge bouwlaag bevat in elke zijde drie gekoppelde verticale spaarvelden met daarboven drie gekoppelde verticale galmgaten. De toren wordt afgesloten door een boogfries met kroonlijst. De torenspits heeft aan vier zijden een uurwerk onder (kleine) uitkragende puntgevels en zadeldakjes.

Het interieur van de kerk is grotendeels oorspronkelijk bewaard gebleven. Het schip heeft een tweedelige opstand bestaande uit arcade en triforium. De arcade heeft ronde pijlers met basement en kapiteel, de viering heeft samengestelde pijlers. Het schip en het dwarschip hebben houten spitse tongewelven met decoratieve beschilderingen. Het tongewelf van het schip heeft bovendien gietijzeren ventilatieroosters. De zijschepen en het koor zijn gedekt met vierdelige kruisribgewelven in rode en gele baksteen. Het interieur bevat onder meer hoofd- en zijaltaren, het bankenplan, biechtstoelen, een doopvont en gepolychromeerde heiligenbeelden. Omstreeks 1925 zijn in de kerk gepolychromeerde tegeltableaus aangebracht. Deze bevinden zich nabij het ingangsportaal, in de transeptarmen en in de doopkapel. Tweeklaviers pneumatisch orgel gemaakt door de firma P.J. Adema en Zonen in 1898.

Waardering

De Neo-Gotische kruiskerk is van algemeen belang uit architectuur- en cultuurhistorisch oogpunt als goed voorbeeld van rooms-katholieke kerkelijke bouwkunst uit het vierde kwart van de negentiende eeuw, waarbij onder meer de kwaliteit van het ontwerp, de gaafheid van het exterieur en het oorspronkelijke en rond 1925 verrijkte interieur opvallend zijn. Het kerkgebouw heeft daarbij een belangrijke situationele waarde en vormt het historisch-functioneel hoofdonderdeel van het kerkcomplex O.L.V. Geboorte.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Kerk

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 517493

Status rijksmonument
Inschrijving register* 27 december 2000
Kadaster deel/nr 82848/7

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Uitgeest Uitgeest Noord-Holland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Uitgeest

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Uitgeest B 9283

Omschrijving**

Inleiding

PASTORIE gelegen ten zuiden van de kerk O.L.V. Geboorte en hiermee via een laag tussenlid verbonden. De pastorie is gebouwd in 1884 naar ontwerp van E.J. Margry met kenmerken van de neorenaissance. De pastorie ligt terug ten opzichte van de rooilijn.

De aanbouw tegen de eerste bouwlaag van de zuidgevel is van ondergeschikt belang.

Omschrijving

Op L-vormig grondplan gebouwde pastorie bestaande uit twee bouwlagen onder een samengesteld zadeldak belegd met leien in Maasdekking. Het muurwerk is opgetrokken in rode baksteen gemetseld in kruisverband en wordt horizontaal geleed door cordon-, bloktand-, muizentandlijsten. De voorgevel bezit bovendien witgepleisterde speklagen. De geveltoppen zijn uitgevoerd met schouderstukken en topdecoraties. Boven de vensters bevinden zich ontlastingsbogen met metselmozaïek in de boogtrommels. De deuren worden afgesloten met getoogde bovenlichten.

De asymmetrisch ingedeelde voorgevel (W) telt vijf vensterassen, waarvan de twee rechter assen (Z) zich in een risaliet met tuitgevel bevinden. De middenas bevat de ingang. De overige assen bevatten T-vensters met gedeeld bovenlicht. De eerste bouwlaag van het risaliet heeft T-ramen in een driedelig kozijn. De geveltop heeft een drielicht onder een klein rond venster. In het voorschild bevindt zich een kleine gedecoreerde dakkapel die de tweede as van links benadrukt.

De rechter zijgevel (Z) is merendeels blind, de verdieping heeft een T-venster met gedeeld bovenraam en rechts daarvan een klein tuimelraam.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De achtergevel (O) is in opzet vergelijkbaar met de voorgevel. Er is echter sprake van een niet-risalerende topgevel en een afwijkende vensterindeling. De rechter gevelhelft heeft in beide bouwlagen een gekoppeld venster met T-ramen en gedeeld bovenraam, het zuidelijke geveldeel heeft in beide bouwlagen twee vensters met in de eerste bouwlaag T-ramen met gedeeld bovenlicht en op de verdieping zesruits schuifvensters. De geveltop heeft een schuifvenster met keperboogvormig, tweedelig bovenraam.

De linkerzijgevel is merendeels blind.

Waardering

De pastorie is van algemeen belang uit architectuur- en cultuurhistorisch oogpunt als gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een laat 19de-eeuwse pastorie en als historisch-functioneel onderdeel van het kerkcomplex O.L.V. Geboorte.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerkelijke dienstwoning

Functie

Pastorie(F)

Monumentnummer*: 517494

Status rijksmonument
Inschrijving register* 27 december 2000
Kadaster deel/nr 82847/195

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Uitgeest Uitgeest Noord-Holland

Locatiennaam Locatieomschrijving
BY Langebuurt 35, Uitgeest

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Uitgeest B 9283

Omschrijving**

Inleiding

BAARHUISJE uit het laatste kwart van de negentiende eeuw in Neo-Gotische stijl, behorende tot het rooms-katholieke complex O.L.V. Geboorte en gelegen aan de oostelijke rand van het kerkhof achter de kerk en pastorie.

Omschrijving

Baarhusje in de vorm van een kleine kapel, bestaande uit één bouwlaag op rechthoekig grondplan onder zadeldak met leien in Maasdekking. De gevels zijn opgetrokken in rode baksteen gemetseld in kruisverband met snijvoeg. De voor- en achterzijde zijn uitgevoerd als puntgevels en worden afgedekt met natuursteen, de vier gevelhoeken zijn uitgemetseld.

De voorgevel heeft een spitsboogvormige opening vanaf het maaiveld die wordt afgesloten met een dubbel ijzeren spijlenhek. De boog wordt omgeven door een spitsboogvormig spaarveld gevuld met gele baksteen en bekroond door een rond gietijzeren venster in de top van de gevel, met een roedenverdeling in neogotische trant. Op de geveltop bevindt zich een Latijns kruis. De voorgevel heeft drie ijzeren rozetankers.

De achtergevel wordt vanaf het maaiveld geleed door een spitsboogvormig spaarveld in rode baksteen. Boven in het spaarveld bevindt zich een rond gietijzeren venster met rechthoekige roedenverdeling.

In beide zijgevels bevinden zich twee kleine hooggeplaatste vensters.

Waardering

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het baarhuisje is van algemeen belang uit architectuur- en cultuurhistorisch oogpunt als gaaf bewaard voorbeeld van een baarhuis uit het vierde kwart van de negentiende eeuw. Het baarhuisje heeft situationele waarde en ensemblewaarde vanwege de plaats op het kerkhof en als historisch-functioneel onderdeel van het kerkcomplex O.L.V. Geboorte.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Baarhuisje